

Leonardo Bruni: Om Firenzes romerske og republikanske arv

5 *Leonardo Bruni (1370-1444). En af renæssancens store humanister. Oversatte en række af de store klassiske græske værker til latin. Bruni tilhørte den indflydelsesrige Guelfer-slægt og indtog fra 1415 en ledende post i Firenzes bystyre. Forfattede 1403-1404 "Lovtale over byen Firenze" i den panegyriske stil, som han kendte fra klassiske græske lovtaler.*

10 Nu hvor vi har beskrevet, hvad Firenze er, bør vi dernæst overveje, hvilken slags borgere der findes her. Som man sædvanligvis gør, når man taler om et individ, vil vi undersøge det florentinske folks oprindelse og overveje, fra hvilke forfædre florentinerne nedstammer, og hvad de har udrettet hjemme og ude gennem alle tider. Som Cicero siger: "Lad os gøre det sådan, lad os begynde ved begyndelsen."¹

15 Hvad var da disse florentinernes ophav? Hvem var deres stamfædre? Af hvilke mennesker blev denne fremragende by grundlagt? Erkend, I florentinere, erkend jeres slægt og jeres forfædre. Overvej, at I blandt alle folk er de mest berømte. For andre folk har som forfædre flygtninge eller landsforviste, bønder, ukendte omstrejfer eller ukendte grundlæggere. Men jeres grundlægger er det romerske folk — herskeren og erobreren af hele verden. Udødelige Gud, du har skænket så mange gode ting til denne ene by, at alt – uanset hvor det sker eller til hvilket formål det er bestemt – synes at komme Firenze til gode.

20 At den florentinske slægt udspringer af det romerske folk, er af allerstørste betydning. Hvilket folk i hele verden har nogensinde været mere fremragende, mere magtfuldt, mere enestående i enhver form for fortrin end det romerske folk? Deres bedrifter er så strålende, at de største gerninger udført af andre forekommer som barnlige i sammenligning med romernes. Deres herredømme omfattede hele verden, og de styrede med den største dygtighed i mange århundreder, således at én eneste by har frembragt flere eksempler på dyd end alle andre folk indtil nu tilsammen har været i stand til. I Rom har der været utallige mænd, så fremragende i enhver form for dyd, at intet andet folk på jorden nogensinde har kunnet måle sig med det. [...] Hvis man søger ædelhed hos en grundlægger, vil man aldrig finde noget folk i hele verden ædlere end det romerske; søger man rigdom, intet mere velstående; søger man storhed og pragt, intet mere fremragende og strålende; søger man udstrækningen af herredømme, var der intet folk på denne side af havet, som ikke blev undertvunget og bragt under Rom ved våbenmagt. Derfor tilkommer også jer, florentinere, ved arveret herredømmet over hele verden og besiddelsen af jeres fædrene arv. Heraf følger, at alle krige, som føres af det florentinske folk, er fuldt ud retfærdige, og dette folk kan aldrig mangle retfærdighed i sine krige, da det nødvendigvis kæmper for at forsvare eller genvinde sit eget territorium. Sådanne krige er netop de retfærdige krige, som anerkendes af alle love og retssystemer. Hvis forældres ære, adel, dyd, storhed og pragt kan gøre sønnerne fremragende, findes der intet folk i hele verden, som er mere værdigt til værdighed end florentinerne, for de er født af sådanne forfædre, der langt overgår alle dødelige i enhver form for herlighed. Hvem blandt mennesker ville ikke villigt anerkende sig selv som underlagt det romerske folk? Hvilken slave eller frigiven stræber efter at have samme værdighed som sin herres børn eller håber at blive foretrukket frem for dem? Det er åbenbart, at det

---

¹ Cicero (106-43 f.Kr.): Romersk statsmand og forfatter. *De philippiske taler* 2.44

ikke er nogen ringe pryd for byen Firenze at have haft en så fremragende grundlægger af sig selv og sit folk. [...]

Denne meget ædle romerske koloni [Firenze] blev således grundlagt netop på det tidspunkt, hvor det romerske folks herredømme blomstrede stærkt, og hvor meget magtfulde konger og krigerske nationer blev besejret ved romernes våben og dyd.² Karthago, Spanien og Korinth blev jævnet med jorden; alle lande og have anerkendte disse romeres herredømme, og disse samme romere led ingen overlast fra nogen fremmed stat. Desuden havde kejserne – cæsarerne, antoninerne, tiberierne, neronerne³ – disse plager og ødelæggere af den romerske republik – endnu ikke berøvet folket dets frihed. Tværtimod voksede endnu den hellige og ukrænkelige frihed, som kort efter grundlæggelsen af kolonien Firenze skulle blive stjålet af disse mest foragtelige røvere. Af denne grund mener jeg, at noget har været og er særligt sandt for denne by frem for nogen anden: florentinerne nyder især fuldkommen frihed og er tyranners største fjender. Jeg tror derfor, at Firenze allerede fra sin grundlæggelse nærrede et sådant had til ødelæggerne af den romerske stat og undergraverne af republikken, at det aldrig er blevet glemt helt frem til i dag. Hvis der endnu findes spor eller blot navne på disse Roms fordærvere, så bliver de hadet og foragtet i Firenze.

Denne interesse for republikansk styre er ikke ny blandt florentinerne og begyndte heller ikke — som nogle mener — først for nylig. Tværtimod begyndte denne kamp mod tyranniet for længe siden, da visse onde mænd begik den værste forbrydelse af alle — ødelæggelsen af det romerske folks frihed, ære og værdighed. På det tidspunkt, drevet af en længsel efter frihed, tilegnede florentinerne sig deres hang til kamp og deres iver for den republikanske sag, og denne holdning har bestået helt frem til i dag. Selv om disse politiske fraktioner til andre tider har haft forskellige navne, var de i virkeligheden ikke forskellige. Fra begyndelsen har Firenze altid stået samlet om én og samme sag imod angriberne af den romerske stat og har uafbrudt fastholdt denne politik til i dag. Ved Jupiter, dette skyldtes mere et retfærdigt had til tyranni end den velfortjente ærefrygt for det gamle fædreland.

Laudatio Florentine Urbis, uddrag af afsnit 2. Overs. efter B. J. Kohl o.a. (red.): *The Earthly Republic: Italian Humanists on Government and Society*, Manchester (1978)

---

² Firenze blev under navnet Florentia (den blomstrende) grundlagt i 59 f.Kr. som en romersk koloni.

³ Bruni hentyder her til forskellige romerske kejsere og deres slægter